

Міхаель МОЗЕР

Згадуючи академіка Ісаєвича

Про смерть академіка Ярослава Дмитровича Ісаєвича я дізнався, коли був у Мюнхені на конференції під назвою *Релігія, нація й секуляризм у руській/українській культурі новітньої доби* (Religion, Nation und Säkularismus in der ruthenischen bzw. ukrainischen Kultur der Neuzeit), що її спільно зорганізували мюнхенський Університет імені Людвіґа Максиміліяна та Український Вільний Університет у Мюнхені. Якби здоров'я ще дозволило на це покійному несторові світової україністики, він був би безсумнівно одним з найважливіших учасників цієї конференції. Натомість уже напередодні конференції друзі розповідали, що стан здоров'я Ярослава Дмитровича став дуже критичним. Через кілька годин ми дізналися, що він назавжди відійшов від нас. Я бачив, наскільки були зворушені учасники й гості конференції. Якщо люди згодом казали, що це їх шокувало, то це безсумнівно було щиро й від серця. Всі зрозуміли, що ми втратили не просто авторитетну постать в україністиці, а й надзвичайно добру і гарну людину, що їй важко знайти подібних у науковому світі.

Багато хто пригадував на конференції свої зустрічі з покійним академіком, і хвилина мовчання на початку першого засідання насправді глибоко зворушила багато кого з нас. Було відчутно, що йдеться про світлої пам'яті вченого у правдивому розумінні слова. Хто знав цю людину, той також зрозумів, що він насолоджувався справжнім привілеєм.

Важко уявити собі світову україністику без цього науковця, що й за радянського режиму гарантував високий міжнародний рівень української гуманістики і надалі залишився одним з найважливіших його гарантів. Важко уявити собі українську гуманістику без нього, бо багато царин гуманітарних наук не останньою чергою завдячують свій рівень саме його діяльності. Багато хто з молодших україністів був у контакті з паном академіком, і при цьому всі зрозуміли, що це завжди означало також бути під його впливом. Принаймні на мене Ярослав

Дмитрович справив великий вплив, і я радий визнати його як справжній взірець і в цьому відношенні. У розмовах він завжди був готовий відкривати багатий світ свого наукового досвіду. До колег він завжди ставився з неабиякою повагою, навіть до наймолодших і найнедосвідченіших. Поганих слів про якусь іншу людину я від нього ніколи не чув.

Я познайомився з Ярославом Ісаєвичем у листопаді 2004 року в італійському містечку Гарняні на конференції під назвою *Реінтеграція України до Європи: термінова справа з історичної, історіографічної й політичної перспектив* (The re-integration of Ukraine in Europe: a historical, historiographical and political urgent issue), що їх zorganizували італійські україністи Джованна Броджи-Беркоф і Джулія Лямі напередодні Помаранчевої революції. Пан академік після вечері звернувся до мене, молодого мовознавця-україніста з Австрії, і на мій щирий подив дав знати, що обізнаний з кількома моїми працями. Коли він запросив мене до Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича, я зрозумів, що наступного разу, коли буду у Львові, конче треба його відвідати. Нарешті, я повернувся додому повний нових вражень, повний наукових поштовхів і повний відчуття щирої вдячності. На полицях моєї приватної бібліотеки стоїть не одна перлина україністики, що я її отримав з щедрих рук пана академіка, який ніколи не переставав підтримувати мене, молодого філолога з Австрії, що таки давно вже знав, що означає Ярослав Ісаєвич не лишень в історичних, але й у філологічних науках.

Спогадів про Ярослава Ісаєвича в мене немало. Обмежуся такими словами.

Коли я попросив Ярослава Дмитровича сказати кілька слів на презентації моїх *Причинків до історії української мови* у Львові в лютому 2009 року, він одразу погодився й сказав те, що мав сказати: як справжній джентльмен, як провідний міжнародний вчений, як надзвичайно симпатична людина. Ця надзвичайна почесність — ще одна з чималих причин для тієї глибокої вдячності, що я її відчуваю щодо Ярослава Ісаєвича.

У березні 2008 року Ярослав Ісаєвич, Наталя Хобзей і я спільно zorganizували у Львові конференцію під назвою *Галичина — простір, люди, мови*, що виявилася напрочуд плідною зустріччю істориків і філологів не останньою чергою саме завдяки пану академікові. Матеріали цієї конференції в друці, і пан академік посмертно виступить одним з редакторів. Я цим щиро тішуся, бо це буде ще один з багатьох майбутніх знаків, що науковець Ярослав Ісаєвич насправді живе серед нас.

Вічна пам'ять!